

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 10P/60/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613209192
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Uličná
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2018:5613209192.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Evou Uličnou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti E.: I., nar. XX. X. XXXX a J., nar. XX. X. XXXX, obidve bytom pri matke, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov: E. E., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom A. E., C. XXX/X, zastúpenej JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou so sídlom Liptovský Mikuláš, Garbiarska 695 a E. W., nar. X. XX. XXXX, trvale bytom Ž. - J., S. XXX/XX, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a o obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností, takto

r o z h o d o l :

Maloletá I. E., nar. XX. X. XXXX a maloletý J. E., nar. XX. X. XXXX, s a z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej I. E., nar. XX. X. XXXX, od 5. 9. 2013 do 31. 12. 2013 sumou 120 eur mesačne, od 1. 1. 2014 do 31. 8. 2017 sumou 90 eur mesačne a od 1. 9. 2017 sumou 100 eur mesačne a na výživu maloletého J. E., nar. XX. X. XXXX, od 5. 9. 2013 do 31. 12. 2013 sumou 100 eur mesačne, od 1. 1. 2014 do 31. 8. 2017 sumou 70 eur mesačne a od 1. 9. 2017 sumou 60 eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky detí.

Zameškané výživné za obdobie od 5. 9. 2013 do 31. 8. 2018 na maloletú I. E., nar. XX. X. XXXX, v sume 3228,87 eura a na maloletého J.F. E., nar. XX. X. XXXX, v sume 2283,79 eura, súd p o v o ľ u j e otcovi maloletých detí splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 10 eur na každé dieťa, splatných vždy spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, k rukám matky detí, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Styk otca s maloletou I. E., nar. XX. X. XXXX a s maloletým J. E., nar. XX. X. XXXX, s a n e u p r a v u j e .

Matka j e p o v i n n á informovať otca maloletej I. E., nar. XX. X. XXXX a maloletého J.F. E., nar. XX. X. XXXX, o ich zdravotnom stave, a to o lekárskech vyšetreniach a ich výsledkoch, o liečeniach a hospitalizácii, o školských výsledkoch, a to o prospechu a správaní a o záujmovej činnosti a mimoškolských aktivitách, jeden krát mesačne, k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, elektronickou formou na adresu otca: E..L..

Návrh otca na obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností s a z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Štátu s a p r i z n á v a voči otcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 16,60 eura, ktoré je otec povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, na účet Okresného súdu Liptovský Mikuláš.

Štátu sa priznáva voči matke nárok na náhradu trov konania vo výške 16,60 eura, ktoré je matka povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, na účet Okresného súdu Liptovský Mikuláš.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na začatie konania, doručeným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 5. 9. 2013, sa matka maloletých detí E., I. a J., domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému J. tak, že sa zveruje do jej osobnej starostlivosti, s právom maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, za súčasného uloženia povinnosti otcovi prispievať na jeho výživu sumou 500 eur mesačne od 6. 6. 2013, zverenia zastupovania a správy majetku maloletej I. a zvýšenia výživného na maloletú I. na sumu 500 eur mesačne od 6. 6. 2013 a úpravy styku otca s maloletými deťmi na základe vzájomnej dohody rodičov, zodpovedajúcej veku a potrebám detí, ako aj možnostiam a schopnostiam rodičov. Návrh odôvodnila tým, že doposiaľ nedošlo k úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému J.F.. Zvýšenie výživného na maloletú I., k určeniu ktorého došlo naposledy rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 10. 3. 2005, sp. zn. 6P/35/2003, odôvodnila podstatnou zmenou pomerov na strane maloletej, spočívajúcou zvýšením výdavkov na jej potreby.

2. Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 11. 9. 2013, o ktorom bolo konanie pôvodne vedené pod sp. zn. 6P/31/2013, sa otec maloletých detí E., I. a J., domáhal úpravy výkonu rodičovských práv a povinností tak, že obe deti sa zverujú do jeho osobnej starostlivosti, s právom oboch rodičov deti zastupovať a spravovať ich majetok, za súčasného uloženia povinnosti matke prispievať na ich výživu sumou minimálneho výživného, od podania návrhu. Návrh odôvodnil tým, že výkon rodičovských práv a povinností k maloletému J. upravený doposiaľ nebol. Po rozhodnutí o zvýšení výživného na maloletú I. s matkou detí obnovili spolužitie v roku 2006. S matkou detí nežije v spoločnej domácnosti. Uznesením zo dňa 16. 9. 2013, č. k. 6P/31/2013-8, súd spojil na spoločné konanie návrh otca, o ktorom bolo konanie vedené pod sp. zn. 6P/31/2013, s návrhom matky, o ktorom bolo vedené konanie pod sp. zn. 10P/60/2013, pričom konanie bolo ďalej vedené pod sp. zn. 10P/60/2013.

3. Podaním, doručeným súdu dňa 26. 1. 2017, otec maloletých detí navrhol uložiť matke povinnosť informovať ho písomne, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, o zdravotnom stave maloletých detí, vrátane absolvovaných vyšetrení a ich výsledkoch, školských výsledkoch, hlavne priebežných hodnoteniach a dosahovanom prospechu v jednotlivých predmetoch, mimoškolských aktivitách, ako aj ostatných podstatných a mimoriadnych veciach týkajúcich sa maloletých. Návrh odôvodnil tým, že matka mu odmieta dlhodobo podávať akékoľvek informácie o maloletých deťoch, neinformuje ho, aké školské zariadenia deti navštevujú, aké dosahujú školské výsledky, o odborných lekárskech prehliadkach a mimoškolských aktivitách detí, ich osobnom vývoji, pobyte počas prázdnin, účasti na dovolenkách.

4. Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 1. 2. 2017, sa otec maloletých detí domáhal obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností k deťom. Návrh odôvodnil tým, že matka mu dlhodobo odmieta podávať informácie o maloletých deťoch, preto si nemôže primerane plniť svoje rodičovské práva a povinnosti. Základný vzťah zo strany detí je k nemu výrazne narušený a, aj s ohľadom na výraznú neochotu matky spolupracovať, nepredpokladá jeho obnovu. Z uvedeného dôvodu sa objektívne nepodieľa na osobnom rozvoji a výchove detí. Uznesením zo dňa 27. 2. 2017, č. k. 10P/60/2013-418, súd spojil na spoločné konanie návrh otca na obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o ktorom bolo vedené konanie pod sp. zn. 9P/10/2017, s návrhmi rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o ktorých je konanie vedené pod sp. zn. 10P/60/2013, pričom konanie bolo ďalej vedené pod sp. zn. 10P/60/2013.

5. Matka maloletých detí na podanom návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností trvala v celom rozsahu.

6. Advokátka matky maloletých detí navrhla podanému návrhu matky vyhovieť v celom rozsahu, zveriť deti do osobnej starostlivosti matky, s právom deti zastupovať a spravovať ich majetok, poukazujúc na súhlasné stanovisko otca maloletých detí. Stretávanie otca s maloletými deťmi navrhla neupraviť, aj s poukazom na vyjadrenie otca. Súhlasila s uložením povinnosti matke poskytovať informácie v rozsahu, ktorý určí súd. Výšku výživného navrhla určiť v súlade s podaným návrhom, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec aj napriek zníženej pracovnej schopnosti a spôsobilosti je spôsobilý a schopný vykonávať prácu. Pokiaľ otec vykonáva prácu bezplatne, nemôže na uvedenú

skutočnosť súd prihladiť. Poukázala tiež na to, že otcovi nevznikajú v súvislosti s bývaním žiadne výdavky, nakoľko ich uhrádza jeho priateľka. Uviedla, že otcovi ubudla vyživovacia povinnosť k plnoletej dcére E..

7. Otec maloletých detí súhlasil s ich zverením do osobnej starostlivosti matky, s právom matky deti zastupovať a spravovať ich majetok. Styk s maloletými deťmi navrhol neupravovať a súčasne uložiť matke povinnosť poskytovať mu informácie o maloletých deťoch v lehote, ktorú určí súd, elektronickou formou. Výživné navrhol určiť podľa jeho schopností a možností, a to za obdobie do 31. 1. 2017 vo výške určenej predbežným opatrením, od 1. 2. 2017 vo výške zákonom stanoveného minimálneho výživného. Zameškané výživné navrhol povoliť splácať v splátkach vo výške spolu 5 eur mesačne na obe deti. Trval na návrhu na obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností, ani na základe výzvy súdu však nešpecifikoval, vo výkone ktorých konkrétnych rodičovských práv a povinností má byť obmedzený.

8. Maloletá I. E., v súlade s ustanovením § 38 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, na pojednávaní vyjadrila svoj názor k úprave výkonu rodičovských práv a povinností a navrhla, aby bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Uviedla, že s otcom sa stretávať nechce, nakoľko medzi nimi nie je žiadna citová väzba z dôvodu jeho správania k nej v minulosti, ako aj z dôvodu, že spolu neboli 4 roky. Názor maloletého J. E. bol, v súlade s ustanovením § 38 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, zisťovaný prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Maloletý J. uviedol, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti mamy a s otcom by sa chcel stretávať, avšak nie u neho prespávať.

9. Kolízny opatrovník maloletých detí navrhol maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matky, prihladiť ku záverom znaleckého posudku a zistenému názoru maloletých detí, súčasne s právom deti zastupovať a spravovať ich majetok. Výživné navrhol určiť primerane veku a potrebám detí, ako aj schopnostiam a možnostiam otca. Styk navrhol neupravovať. Poukázal na to, že aj v minulosti vplýval na matku, aby informácie o deťoch otcovi poskytovala, preto navrhol, aby matke bola uložená povinnosť informovať otca o záležitostiach týkajúcich sa detí, jedenkrát mesačne.

10. Prokurátor, s poukazom na vykonané dokazovanie, najmä závery znaleckého posudku, navrhol zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matke, s právom deti zastupovať a spravovať ich majetok. Výživné navrhol určiť vo výške 30 eur mesačne na každé dieťa. Navrhol uložiť matke povinnosť informovať otca o maloletých deťoch v rozsahu a spôsobom určeným súdom. Rozhodnutie o úprave styku detí s otcom ponechal taktiež na rozhodnutí súdu.

11. Uznesením zo dňa 9. 10. 2013, č. k. 10P/60/2013-44, súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým upravil stretávanie otca s maloletými deťmi do právoplatného skončenia konania na každú stredu od 15.30 hod. do 18. 00 hod. a na každý párný týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 18. 00 hod.

12. Uznesením zo dňa 20. 12. 2013, č. k. 10P/60/2013-110, súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým otcovi uložil prispievať na výživu maloletej I. E. sumou 90 eur mesačne a na výživu maloletého J. E. sumou 70 eur mesačne, od vykonateľnosti uznesenia. Uznesenie sa stalo vykonateľným dňom 16. 1. 2014.

13. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom účastníkov konania (rodičov a maloletej I. E.), znaleckým dokazovaním (znaleckým posudkom a výsluchom znalkyne E.. W. Q.) a listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, vrátane pripojených súdnych spisov, pričom tie listinné dôkazy, ktoré boli doručené účastníkom konania, súd, v súlade s ustanovením § 204 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, nevykonával ich prečítaním alebo oznámením ich obsahu, keďže listinné dôkazy a ich obsah neboli účastníkmi konania spochybnené. Súd rozhodol, že listinné dôkazy, navrhované matkou prostredníctvom jej advokátky, preukazujúce výkon činnosti otca pre obchodnú spoločnosť TDS Holding Slovakia, spol. s r. o., nevykoná, nakoľko uvedené listinné dôkazy boli bez vplyvu na rozhodnutie vo veci a zistený skutkový stav umožňoval súdu rozhodnúť vo veci. Preto by vykonávanie uvedených listinných dôkazov bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Z vykonaných dôkazov mal súd preukázaný nasledovný skutkový stav:

14. Z rodných listov mal súd preukázané, že maloletá I. E. a maloletý J. E. sú deťmi E. E. a E. W.. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 12. 2. 2003, č. k. 13Nc/55/02-52, bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bola maloletá I. E. zverená do výchovy a opateru matke a otec

sa zaviazal prispievať na jej výživu sumou 1000,-Sk mesačne, od 20. 8. 2001. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 10. 3. 2005, č. k. 6P/35/2003-85, bola schválená rodičovská dohoda, ktorou sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletej I. E. sumou 800,-Sk mesačne od 1. 11. 2003 do 30. 9. 2004 a od 1. 10. 2004 sumou 1000,-Sk mesačne. K úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému J. E. súdom doposiaľ nedošlo. Rodičia maloletých detí obnovili spolužitie v roku 2006, po narodení maloletého J.. Od septembra 2013 rodičia opätovne nežijú v spoločnej domácnosti.

15. Z výsluchu matky maloletých detí mal súd preukázané, že od zániku spoločnej domácnosti žila, spolu s maloletými deťmi, v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, ktorým na bývanie, z dôvodu nedostatku príjmov, neprispievala do októbra 2013. Od novembra 2013 prispievala rodičom na stravu a bývanie sumou 160 eur mesačne, od decembra 2014 sumou 180 eur mesačne. Aktuálne, už tretí rok, býva, spolu s deťmi, v nájme, kde výdavky predstavujú 310 eur mesačne, vrátane energií. V čase začatia konania predstavovali výdavky na obedy pre maloletého J. 22,20 eura mesačne, výdavky na družinu mu zaplatil otec. Maloletý nenavštevoval krúžky. Maloletá I. v tom čase pravidelne užívala lieky, za ktoré bol výdavok približne 21 eur na 2 mesiace. Navštevovala základnú umeleckú školu, kde vznikol výdavok 70 eur ročne a turistický krúžok, s čím bol spojený výdavok 3 eurá na 2 mesiace. Otec sa v tom čase s deťmi stretával, a to jedenkrát aj cez víkend. K stretávaniu s otcom matka deti motivovala, dala mu ich k telefónu. V priebehu konania matka uvádzala, že otec si chodil po deti v stredu, v súlade s predbežným opatrením, počas víkendov si deti brával so sebou do Žiliny. Následne stratil záujem o stretávanie s deťmi, dôvodil to tým, že má pracovné povinnosti. Umožňovala mu aj náhradné stretnutia. Od 2. 4. 2014 si po deti nebol, čo odôvodňoval pracovným vyťažením. Telefonicky bol s deťmi v kontakte cez jej telefón, telefonický kontakt prestal v septembri 2014, keď ho požiadala o príspevok na školské pomôcky. Otec bol deti pozrieť na liečebnom pobyte v Lučivnej. Výdavky na deti sa podstatne nemenili. Uviedla, že pracovný pomer v obchodnej spoločnosti Lidl, v. o. s. skončila z dôvodu, že práca sa vykonávala aj v poobedňajšej zmene, pričom musela zabezpečiť starostlivosť o J., najmä prípravu do školy. Pracovný pomer v Index Noslu s. r. o. ukončila dohodou, nakoľko sa sťahovali, z dôvodu zmeny školského zariadenia maloletého J.. Pri výsluchu dňa 5. 9. 2018 uviedla, že J. navštevuje internátnu školu, pričom výdavky na neho sa nezmenili. I. si v lete privyrábala brigádnicky, zarobila mesačne 40-50 eur. Skončenie pracovného pomeru v obchodnej spoločnosti Fiving, s. r. o. odôvodnila pridelovaním práce nad rámec pracovnej zmluvy, ako aj zdravotnými dôvodmi. Obe deti navštevujú psychiatrickú ambulanciu. I. navštevuje aj endokrinologickú ambulanciu, alergologickú ambulanciu, J. ORL ambulanciu a alergologickú ambulanciu, s čím súvisí vznik výdavkov na lieky.

16. Otec maloletých detí pri výsluchu poukázal na to, že prostredie matky nepovažuje za vhodné na výchovu maloletých detí. Matka nemá vytvorené pracovné návyky, nevenuje sa domácnosti. V čase začatia konania býval v rodinnom dome, spolu so svojou matkou, pričom v plnom rozsahu uhrádzal výdavky na bývanie v celkovej výške 160,73 eura mesačne. V priebehu konania následne uviedol, že výdavky na bývanie už uhrádzajú s matkou každý v polovici. Na pojednávaní dňa 30. 5. 2018 uviedol, že býva v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá uhrádza všetky výdavky na bývanie. V roku 2013 J. zaplatil 45 eur na školskú družinu, zakúpil mu školské potreby a oblečenie. Mal vyživovaciu povinnosť k dcére E. W. vo výške 40 eur mesačne, vo vzťahu ku ktorej v priebehu konania uviedol, že zanikla a výživné neplatí od septembra 2012. Poukázal na to, že funkciu konateľa obchodnej spoločnosti vykonáva bezplatne, pričom dôvodom uvedeného rozhodnutia bola ekonomická recesia. Poberá výlučne príjem z invalidného dôchodku. Tvrdil, že stretnutia s deťmi mu boli odmietnuté možno 25 krát, čo oznámil aj kolíznemu opatrovníkovi. Pri výsluchu dňa 5. 9. 2018 uviedol, že od júla 2016 začal riešiť škody, ktoré vznikli v spoločnosti v období, keď riešil záležitosti týkajúce sa detí a firme sa nevenoval. Majetok obchodnej spoločnosti, ktorý je evidovaný v účtovníctve, tvoria pohľadávky, ktoré vymáhajú správcovia konkurznej podstaty a exekútori. Z firmy žiadne príjmy nepoberá. Nakoľko vybavovanie firemných záležitostí ho v plnom rozsahu zaťažuje, inde pracovať nemôže.

17. Z výsluchu maloletej I. E. súd zistil, že v minulosti bola svedkom toho, ako sa rodičia hádali, osočovali, niekedy aj bili. S otcom bola naposledy v roku 2013 cez víkend. Stretávať sa s ním prestala preto, lebo je jej s ním zle, je s ním nesvoja, bojí sa ho. Nevedela uviesť, prečo sa otec s nimi prestal stretávať. Poukázala na to, že mama bola ochotná umožniť im stretávanie, ale otec neprichádzal. Jedenkrát sa stalo, že nechcela ísť s otcom vonku, keď po nich prišiel, lebo v tom čase sa ho strašne bála. Okrem toho sa nestalo, že by otec prišiel po nich zo Žiliny na víkend, a že by s ním nešli. Aj keď sa jej s ním ísť nechcelo, vždy išla kvôli bratovi. Stalo sa, že otec mal prísť po nich na víkend a neprišiel. Uviedla, že navštevuje súkromnú strednú školu. Platenie školného odôvodnila úrovňou vzdelávania v škole. Býva

na internáte, domov chodí každý týždeň. Vlak je bezplatný, ak však nie sú lístky, platí za cestu spolu 2,17 eura. V škole jej vznikajú výdavky najmä na umelecké potreby.

18. Znalkyňa z odboru psychológia E.. W. Q. v závere znaleckého posudku č. 07/2014 zo dňa 30. 5. 2014, uviedla, že maloletá I. má k otcovi citový vzťah, ktorý je založený na doplňujúcej starostlivosti o ňu a o jej potreby. Uznáva, že otec ju vie usmerniť v učení, prechováva však k nemu hnev, ktorý nedokáže spracovať, praje si, aby od nich odišiel. Má veľmi ambivalentné pocity voči nemu, má pred ním strach. Zároveň by otca prijala, vie, že ho potrebuje, ale reálna skúsenosť jej túto potrebu zmenila. Maloletý J. má k otcovi citový vzťah. Je ľahko ovplyvniteľný a sám často vytesňuje reálne zažitú zľú skúsenosť s otcom, vzhľadom k veku a k celkovej osobnostnej zrelosti si postavu a osobu otca idealizuje. Prechováva taktiež voči otcovi hnev, preje si, aby z rodiny odišiel. Na druhej strane však vie, že otec mu je ochotný pomôcť. Matku maloletá I. vníma s istotou, že ju má rada, cíti pozitívne vysielané city z jej strany, ktoré rada obetuje, dôveruje jej, pretože cíti, že je autentická v kontakte. Vie, že keď kričí, je to odôvodnené. Matka uspokojuje potreby istoty, bezpečia a lásky vo vzťahu k J., ktorý jej bezvýhradne dôveruje, avšak tiež vníma, že ho dokáže potrestať za zlé známky. Maloletá I. nie je ovplyvňovaná ani jedným z rodičov negatívne voči druhému rodičovi a dokáže zaujať vlastný postoj a názor na osobu oboch rodičov. Maloletý J. taktiež nie je ovplyvňovaný ani jedným z rodičov. Detská štruktúra osobnosti mu však zabraňuje vytvoriť si vlastný postoj k osobám oboch rodičov. Obaja súrodenci sú veľmi súdržní, majú sa radi, sú si nápomocní a I. má ochraňujúci vzťah ku J.Á.. Zároveň sa však dokážu navzájom presadzovať vo svojich potrebách voči obojmu rodičovi. Otec vníma deti ako svoje, ktoré chce usmerňovať a vychovávať podľa vlastných predstáv. Je pre nich osobou, ktorá ich rešpektuje, vypočuje, karhá a trestná, ale so všetkými nedostatkami akceptuje bez výhrad. Ani u jedného z maloletých detí sa neprejavujú znaky nevhodnej výchovy, prejavuje sa však problémový vzťah oboch rodičov v rovine partnerstva medzi sebou, keď otec spochybňuje matku a snaží sa ju ovládať. Odporučila obe deti zveriť do starostlivosti matky, ktorá je pre nich momentálne osobou, ktorá ich rešpektuje, vypočuje, karhá a trestá za nevhodné správanie, ale so všetkými vlastnosťami a prejavmi obe deti akceptuje. Otec má deti rád, ale svojimi povahovými vlastnosťami dokáže vytvoriť napätú atmosféru v domácnosti, je spochybňujúci voči matke a jej správaniu a vo vzťahu k maloletým deťom nedokáže deti prijímať bez výhrad. Rozdiel v bývaní je prekážkou pre naplnenie modelu striedavej starostlivosti. V prípade, že by rodičia vedeli zabezpečiť bývanie v tom istom meste, je možné odporúčať model striedavej starostlivosti, ktorého nevyhnutnou podmienkou je komunikácia. Ani u jedného z rodičov nie sú prítomné známky zanedbávania starostlivosti. U detí nie sú prítomné žiadne znaky týrania alebo iného zlého zaobchádzania. Istým nevhodným momentom je pasívno-manipulatívne správanie sa otca voči matke. Pri výsluchu na pojednávaní znalkyňa uviedla, že vhodnejšie pre výchovu detí je výchovné prostredie matky. Stretávanie navrhla upraviť každý druhý týždeň od piatku poobedia do nedele. Poukázala na to, že má vedomosť zo svojho pracovného pôsobenia, že otec bol psychiatricky liečený. Vzťah medzi otcom a deťmi bol utvorený, ak by si ich opätovne začal brávať, nebol by problém vzťah obnoviť. Matka sa nesnaží otca vylúčiť zo života detí, nezistila znaky ovplyvňovania a manipulácie matkou. Matka otca zo života detí nevytesňuje.

19. Podľa správ E.. I. E., psychiatricky, zo dňa 26. 9. 2013 a 17. 3. 2015 je matka spôsobilá zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti. Zo správy E.. W. D., psychiatricky, zo dňa 17. 5. 2018 súd zistil, že matka sa lieči v psychiatrickej ambulancii, pričom jej stav je dlhodobo bez známk dekompenzácie a nie sú známe dôvody, pre ktoré by nemohla byť spôsobilá zabezpečiť starostlivosť o deti.

20. Zo správy o šetrení pomerov v rodine matky, vykonanom kolíznym opatrovníkom v septembri 2013, mal súd preukázané, že matka bývala v byte so svojimi rodičmi, kde mala k dispozícii jednu izbu. Deti mali v byte primerané podmienky na bývanie, prípravu do školy a trávenie voľného času. Kolízny opatrovník prešetril pomery v rodine matky opätovne dňa 18. 5. 2018 a zistil, že matka približne jeden rok bývala s maloletými deťmi v Malackách, kde sa presťahovali z dôvodu návštevy školy maloletým J.. Do Liptovského Mikuláša sa opätovne vrátili 1. 7. 2016. Aktuálne žijú v dvojizbovom byte, ktorý má matka v nájme. Byt je zriadený nábytkom, udržiavaný v čistote a poriadku. Deti majú svoju izbu, ktorá je prispôbena pre ich potreby. Matka má vytvorené podmienky pre zabezpečenie riadnej výchovy maloletých detí a starostlivosť o ne. Pri šetrení pomerov v rodine otca v septembri 2013 bolo zistené, že ním obývaný rodinný dom je v rekonštrukcii. Jedná sa o dvojizbový rodinný dom s kuchyňou a sociálnym zariadením. Otec pri šetrení pomerov uviedol, že s deťmi sa stretáva nepravidelne. V správe o šetrení pomerov v rodine otca zo dňa 14. 5. 2018 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina uviedol, že otec býva v jednopodlažnom rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve jeho sestry. Býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá je starobnou dôchodkyňou. Dom pozostáva z kuchyne, obývačky, spálne a

príslušenstva, domácnosť je kompletne zariadená, udržiavaná v primeranom poriadku a čistote. Otec sa na uvedenej adrese zdržiava minimálne. Býva v novopostavenom rodinnom dome, ktorý doposiaľ nemá pridelené súpisné číslo, bližšiu adresu však neuviedol.

XX. E.. O. Š., pediatrička maloletých detí, súdu oznámila, že deti boli v jej starostlivosti do 30. 11. 2017, kedy ukončila výkon svojej činnosti. Deti mali absolvované všetky preventívne prehliadky, očkovania. Deti sú chronicky choré, navštevujú imonoalergickú a pedopsychiatrickú ambulanciu. Matka mŕňa veľa peňazí na lieky, vždy vedela zaujať správne stanovisko k ochoreniu detí, je veľmi erudovaná v medicínskej problematike a starostlivá. Podľa lekárskej správy E.. I. E., psychiatra, sú obe maloleté deti evidované v pedopsychiatrickej ambulancii, kde dochádzajú spolu s matkou, termíny kontrolných vyšetrení dodržiavajú. Obaja užívajú lieky podľa nariadenia, akceptujú všetky indikované nariadenia. Evidentný posun k lepšiemu je u maloletej I., ktorá si aj zlepšila prospech, zlepšila sa v sociálnych kontaktoch a komunikácii. J. je menej aktívny, skôr introvertný, ale bez závažných behaviorálnych problémov. Obe deti sú fixované na matku, s ktorou majú veľmi pekný vzťah. Zo správy E.. T. Š., pediatričky maloletých detí, zo dňa 3. 9. 2018 súd zistil, že starostlivosť o deti je dobrá, deti absolvujú lekárske vyšetrenia takmer vždy v sprievode matky, pár krát boli na kontrole v doprovoďte starej matky. Matka dodržiava pokyny lekára, pravidelne absolvuje s deťmi aj vyšetrenia v odborných ambulanciách. Deti majú vykonané všetky povinné očkovania a preventívne prehliadky.

22. Zo správy Základnej školy Okoličianska Liptovský Mikuláš, navštevovanej maloletými deťmi v roku 2013, súd zistil, že deti mali zabezpečené všetky školské pomôcky, chodili na vyučovanie pripravené. Starostlivosť o deti zabezpečovala matka, ktorá chodila aj na rodičovské združenia. Otec sa ponúkol, že uhradí potrebné školské výdavky.

23. Rozhodnutím Základnej školy Plavecké Podhradie zo dňa 2. 9. 2015 bol maloletý J. prijatý na základné vzdelávanie do 1. ročníka základnej školy. Rozhodnutím Základnej školy s MŠ Okoličianska v Liptovskom Mikuláši zo dňa 15. 6. 2016 bol maloletý J. prijatý do 2. ročníka, s nástupom od 1. 9. 2016. Rozhodnutím Základnej školy s MŠ Okoličianska v Liptovskom Mikuláši zo dňa 8. 9. 2017 bol maloletý J. prijatý do školského klubu detí v školskom roku 2017/2018 ako žiak 3. B triedy. Rozhodnutím Špeciálnej základnej školy s MŠ internátnou v Liptovskom Jáne zo dňa 8. 1. 2018 bol maloletý J. prijatý do Špeciálnej základnej školy s MŠ internátnou v Liptovskom Jáne, od 5. 2. 2018. Podľa správy Špeciálnej základnej školy s MŠ internátnou v Liptovskom Jáne maloletý nastúpil do školy v druhom polroku školského roku 2017/2018. Všetky vyučovacie hodiny má ospravedlnené. Cez víkendy chodí domov. Spolupráca s matkou je veľmi dobrá, o syna sa zaujíma, je v telefonickom aj osobnom kontakte s triednou učiteľkou. Maloletý má zakúpené všetky pomôcky, finančné záležitosti má vyrovnané. Dobre sa adaptoval v kolektíve, je čistotný, samostatný, rýchlo si našiel kamarátov a nie sú s ním žiadne závažné problémy. Rodičovských združení sa matka zúčastňuje, má záujem o celkový rozvoj syna. Podľa správ z diagnostických vyšetrení maloletého, predložených matkou, je maloletý J. žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, jedná sa o dieťa s narušenou komunikačnou schopnosťou.

24. Rozhodnutím Základnej školy Záhorácka Malacky zo dňa 26. 6. 2015 bola maloletá I. prijatá do školy v školskom roku 2015/2016 do 8. ročníka. Rozhodnutím Základnej školy s MŠ Okoličianska Liptovský Mikuláš zo dňa 15. 6. 2016 bola maloletá I. prijatá do 9. ročníka základnej školy v školskom roku 2016/2017. Rozhodnutím Súkromnej spojenej školy v Martine zo dňa 7. 4. 2017 bola maloletá prijatá do 1. ročníka denného štúdia, v študijnom odbore grafický a priestorový dizajn. Zo zmluvy o štúdiu, uzatvorenej medzi Súkromnou spojenou školou Martin a matkou maloletej I. dňa 20. 4. 2017, mal súd preukázanú výšku školného 50 eur mesačne. Dňa 18. 7. 2017 oznámila Súkromná spojená škola Martin zmenu povinného príspevku na vzdelávanie na sumu 60 eur mesačne, s účinnosťou od 1. 9. 2017. Zo správy Súkromnej spojenej školy Martin zo dňa 21. 5. 2018 súd zistil, že v prvom polroku školského roku bolo správanie maloletej I. hodnotené ako veľmi dobré, neprospeľa z matematiky. Vo všetkých predmetoch sa vyžaduje individuálny prístup, zvýšená dávka taktu, tolerancia a usmernenia zo strany pedagógov. Matka sa pravidelne informuje o študijných výsledkoch, na rodičovskom združení alebo individuálne, vždy včas oznámi absenciu. I. sa stravuje v školskej jedálni. Absolvovala lyžiarsky kurz. Je komunikatívna, spokojná, v škole sa jej páči. Rozhodnutím zo dňa 14. 6. 2017 bola maloletá I. prijatá do školského internátu Strednej priemyselnej školy v Martine v školskom roku 2017/2018. Podľa sprievodného listu a pokynov k nástupu, predstavuje poplatok za ubytovanie v školskom roku 2017/2018 23 eur mesačne. Rozhodnutím zo dňa 14. 6. 2018 bola maloletá I. prijatá do školského internátu aj v školskom roku 2018/2019, s informáciou o poplatku za ubytovanie 23 eur mesačne.

25. Z výpisov z účtu, predložených matkou, mal súd preukázané úhrady poplatku za internát pre maloletého J. v roku 2018 vo výške 5 eur mesačne, platby na stravné v období od prijatia na internátnu školu vo februári 2018 do konca školského roka 2017/2018 spolu vo výške 110 eur, t. j. priemerne mesačne 22 eur, platby za obedy pre maloletú I. počas školského roka 2017/2018 v celkovej sume 212,22 eura, t. j. priemerne mesačne 21,22 eura, platby za raňajky a večere v celkovej sume 180 eur, t. j. priemerne mesačne 18 eur, platby za internát v celkovej sume 230 eur, t. j. 23 eur mesačne, platby za školné vo výške 60 eur mesačne od septembra 2017 do februára 2018 a vo februári 2018 vo výške 82 eur. Výdavok na okuliare pre maloletú I. v roku 2017 predstavoval 69 eur, na sklá pre maloletého J. v roku 2017 činil 28 eur. Výška zápisného do 1. ročníka pre maloletú I. uhradená v apríli 2017 predstavovala 33 eur, výška manipulačného poplatku uhradená v marci 2017 8,30 eura, výška poplatku za ZRPŠ uhradená v septembri 2017 20 eur. Výška platby zaplattená v Centre Kramáre v júli 2018 za maloletého J. predstavovala 50 eur, výška poplatkov za konzultácie predstavovala 15 eur. V roku 2014 maloleté deti absolvovali kúpeľnú liečbu, na ktorú výdavok predstavoval u maloletej I. 65,80 eura a u maloletého J. 71,80 eura. Z pokladničných dokladov, predložených matkou, v spojení s výpoveďou matky na pojednávaní, mal súd preukázanú aktuálnu výšku výdavkov na lieky pre maloletú I. v sume priemerne mesačne 12,70 eura a pre maloletého J. v sume priemerne mesačne 2,60 eura.

26. Z lustrácie v databáze Sociálnej poisťovne súd zistil, že maloletá I. E. uzavrela dohodu o brigádnickej práci študentov s obchodnou spoločnosťou Munet group, s. r. o. od 4. 7. 2018, pričom za júl 2018 predstavoval vymeriavací základ 13,96 eura. V období od 20. 7. 2018 do 9. 8. 2018 vykonávala prácu na základe dohody o brigádnickej práci študentov v obchodnej spoločnosti Ski Koliesko, s. r. o., kde v júli 2018 predstavoval vymeriavací základ 51 eur a úhrn poistného 3,57 eura.

27. Matka maloletých detí je aktuálne nezamestnaná, nie je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nepoberá dávky v nezamestnanosti. Je poberateľkou invalidného dôchodku, ktorého výška v roku 2013 predstavovala 163,30 eura, v roku 2014 167,80 eura, v roku 2015 170,50 eura, v roku 2016 171,50 eura, v roku 2017 175,50 eura a v roku 2018 činí 179,60 eura. V období od 17. 10. 2013 do 31. 12. 2013 a od 7. 1. 2014 do 3. 4. 2014 pracovala na základe dohody o vykonaní práce v IN Services, s. r. o. Pracovnoprávny vzťah bol ukončený z dôvodu uplynutia dojednanej doby. Za celé odpracované obdobie jej bola vyplatená čistá mzda vo výške 442,71 eura, čo priemerne mesačne (za približne 5,5 mesiaca) činilo 80,49 eura. V období od 1. 2. 2014 do 14. 6. 2015 bola zamestnaná v Index Nosluš, s. r. o. Pracovný pomer s uvedeným zamestnávateľom bol ukončený dohodou. Za celé odpracované obdobie jej bola vyplatená čistá mzda vo výške 7118,95 eura, čo priemerne mesačne (za približne 16,5 mesiaca) činilo 431,45 eura. V období od 20. 11. 2015 do 7. 3. 2016 bola zamestnaná v pracovnom pomere a súčasne od 20. 11. 2015 do 21. 3. 2016 na základe dohody o pracovnej činnosti v obchodnej spoločnosti Tesco Stores, SR, a. s.. Pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe. Za celé odpracované obdobie jej bola vyplatená čistá mzda vo výške 1880,64 eura, čo priemerne mesačne (za približne 4 mesiace) činilo 470,16 eura. Z dohody o pracovnej činnosti jej bolo vyplatených spolu 8,66 eura. Od 1. 8. 2016 do 30. 9. 2017 bola zamestnaná v obchodnej spoločnosti Lidl Slovenská republika, v. o. s. Pracovný pomer bol dojednaný na dobu neurčitú a skončil dohodou. Za celé odpracované obdobie jej bola vyplatená čistá mzda vo výške 5798,56 eura, čo priemerne mesačne (za 14 mesiacov) činilo 414,18 eura. Od 9. 11. 2017 do 31. 7. 2018 bola zamestnaná v obchodnej spoločnosti Fiving, s. r. o. Pracovný pomer bol dojednaný na dobu určitú a bol skončený dohodou. Za celé odpracované obdobie jej bola vyplatená čistá mzda vo výške 3952,15 eura, čo priemerne mesačne (za približne 9 mesiacov) činilo 439,13 eura. Matke bolo Sociálnou poisťovňou v roku 2014 vyplatené ošetrovné v celkovej výške 93,51 eura, v roku 2015 ošetrovné a nemocenské vo výške 209,82 eura, v roku 2016 ošetrovné a nemocenské vo výške 279,37 eura, v roku 2017 ošetrovné a nemocenské vo výške 560,63 eura a v roku 2018 ošetrovné a nemocenské vo výške 482,72 eura.

28. Otec maloletých detí je jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti TDS - Holding Slovakia, spol. s r. o. Od 1. 7. 2013 vykonáva funkciu konateľa obchodnej spoločnosti bezodplatne. Podľa správy obchodnej spoločnosti TDS Holding Slovakia, spol. s r. o., za obdobie od 1. 12. 2014 do 21. 5. 2018 nevzniklo otcovi žiadne právo na vyplatenie podielu na zisku, ani nárok na vyplatenie žiadnych finančných plnení a obchodná spoločnosť mu ako konateľovi nevyplatila žiadne finančné plnenia. V roku 2013 boli otcovi vyplatené obchodnou spoločnosťou splátky poskytnutej pôžičky spolu vo výške 9370 eur, t. j. priemerne mesačne 780,83 eura, v roku 2014 spolu vo výške 364,80 eura, t. j. priemerne mesačne 30,40 eura. Otec je poberateľom invalidného dôchodku, ktorého výška v roku

2013 predstavovala 200,80 eura mesačne, pričom z dôchodku boli vykonávané zrážky v sume 54,62 eura mesačne. V novembri 2014 predstavovala výška invalidného dôchodku, poberaného otcom, 205,30 eura, z ktorého boli vykonávané zrážky vo výške 86,20 eura, v decembri 2014 predstavovala výška invalidného dôchodku 208 eur mesačne, výška zrážky 86,20 eura, v roku 2016 otec poberal invalidný dôchodok vo výške 209 eur, z ktorého boli vykonávané exekučné zrážky vo výške 83,86 eura. Aktuálne predstavuje výška poberaného invalidného dôchodku 217,10 eura, výška vykonávaných zrážok 87,32 eura. Otec má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 55 %. Podľa oznámenia Okresného súdu Žilina, otec nezaplatil peňažný trest vo výške 30.000 eur, uložený v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 36T/68/2010, preto mu bol nariadený výkon náhradného trestu odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, ktorý nastúpil dňa 30. 6. 2015. Vo výkone trestu odňatia slobody bol od 30. 6. 2015 do 12. 7. 2016. Vo výkone trestu odňatia slobody nebol zaradený do práce zo zdravotných dôvodov. Výdavky spojené s užívaním rodinného domu otca v septembri 2013 predstavovali 110 eur mesačne na plyn, 38 eur mesačne na elektrinu a 76,36 eura polročne na vodu. Rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 10. 7. 2012, č. k. 15P/312/2009-307, bola schválená dohoda o výške výživného medzi otcom a E. W., ktorou sa otec zaviazal platiť výživné v sume 40 eur mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

29. Obchodná spoločnosť TDS Holding Slovakia, spol. s r. o. za rok 2013 vykázala tržby predaja vlastných výrobkov a služieb vo výške 4701 eur, výrobnú spotrebu 4684 eur a výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení 17 eur. Celková výška majetku netto predstavovala 3486415 eur a výška záväzku evidovaného voči spoločníkom a združeniu 29104 eur. Za rok 2014 vykázala výnosy z hospodárskej činnosti 8117 eur, náklady na hospodársku činnosť 8087 eur a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení 30 eur. Celková výška majetku netto predstavovala 3486174 eur a záväzky voči spoločníkom a združeniu 29104 eura. Za rok 2015 vykázala výnosy z hospodárskej činnosti 420 eur, náklady na hospodársku činnosť 415 eur a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení 5 eur. Celková výška majetku netto predstavovala 3480816 eur, záväzky voči spoločníkom a združeniu 29104 eur. Za rok 2016 vykázala obchodná spoločnosť výnosy z hospodárskej činnosti mínus 287 eur, náklady na hospodársku činnosť 472 eur a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení mínus 1606 eur. Celková výška majetku netto predstavovala 3467027 eur, záväzky voči spoločníkom a združeniu 29104 eur. Za rok 2017 vykázala obchodná spoločnosť výnosy z hospodárskej činnosti 12171 eur, náklady na hospodársku činnosť 23003 eura a výsledok hospodárenia po zdanení mínus 11874 eur. Celková výška majetku netto predstavovala 3394415 eur, záväzky voči spoločníkom a združeniu 29104 eur.

30. Z listinných dôkazov, predložených otcom, mal súd preukázané vynaloženie výdavkov vo výške 8 eur na vstup na výstavu dňa 21. 9. 2013, vo výške 45 eur na úhradu poplatku do školskej družiny dňa 11. 9. 2013, vo výške 48,95 eura na športovú obuv dňa 9. 9. 2013, vo výške 0,80 eura na papiernické potreby dňa 9. 9. 2013, vo výške 5 eur na nákup ošatenia dňa 9. 9. 2013, vo výške 5,95 eura na nákup obutia dňa 9. 9. 2013 a vo výške 27,41 eura na kancelárske a papiernické potreby dňa 6. 9. 2013 (pokladničný doklad vystavený na odberateľa TDS Holding Slovakia, spol. s r. o.) Dňa 7. 1. 2014 otec uhradil poplatok na rodičovské združenie vo výške 13 eur.

31. Otec uhradil na deti výživné dňa 6. 5. 2014 v celkovej výške 300 eur a dňa 21. 7. 2014 v celkovej výške 60 eur, pričom pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že uvedené výživné bolo poukazované rovnakým dielom na každé z detí. Na vymoženie výživného, povinnosť platiť ktoré bola uložená uznesením o nariadení predbežného opatrenia zo dňa 20. 12. 2013, je vedená exekúcia súdnym exekútorom JUDr. Martinom Pírym pod sp. zn. EX 653/2014. Súdny exekútor doposiaľ vymohol celkovo 3938,01 eura, pričom súdu oznámil, že nie je možné rozčleniť, koľko z vymoženej sumy pripadá na jednotlivé maloleté deti. Súčasne súdu oznámil, že otec nemá iný exekvovateľný majetok okrem dôchodku, z ktorého sa mu vykonávajú zrážky vo výške 83,31 eura mesačne.

32. Kolízny opatrovník dňa 10. 1. 2014 vykonal mediáciu s rodičmi maloletých detí, týkajúcu sa dodržiavania uznesenia o stretávaní otca s maloletými deťmi a poskytovaní informácií o maloletých deťoch, pri ktorej sa obaja rodičia zaviazali rešpektovať uznesenie o nariadenom predbežnom opatrení a informovať sa o podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletých detí. Otec sa zaviazal zabezpečiť maloletej I. mobilný telefón za účelom komunikácie s ním. Kolízny opatrovník otcovi dňa 13. 1. 2014 oznámil, že si vyžiadal správy od ošetrojúceho lekára maloletých detí, aj zo základnej školy, ktorú deti navštevujú, z ktorých nebolo preukázané, že by deti boli zanedbávané alebo o ne nebolo adekvátnym spôsobom postarané.

33. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

34. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

35. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

36. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

37. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

38. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

39. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

40. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

41. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

42. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

43. Podľa § 38 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak

- a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života,
- b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo
- c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

44. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, zhodnotiac výsledky vykonaného dokazovania, súd rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom E., I. a J., nakoľko mal zhodnými výpoveďami rodičov preukázané, že od septembra 2013 nežijú v spoločnej domácnosti,

pričom ku dohode o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom nedošlo. V súlade so zákonným ustanovením § 36 ods. 1 v spojení s § 24 Zákona o rodine súd upravil osobnú starostlivosť k maloletým deťom, zastupovanie a správu ich majetku, povinnosť prispievať na ich výživu a povinnosť poskytovať informácie o deťoch. V tejto súvislosti súd len okrajom poukazuje na to, že pokiaľ aj v minulosti bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletej I. (rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 12. 2. 2003, č. k. 13Nc/55/02-52), uvedená úprava, v dôsledku obnovenia spolužitia rodičov maloletej v roku 2006, stratila účinnosť (podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/306/2009: „Rozhodovacia prax súdov pripúšťa, že vydané rozhodnutie súdu o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (§ 36 zákona o rodine) sa za istých okolností stane neúčinným. K neúčinnosti tohto rozhodnutia dochádza na základe právne významných skutočností, ako sú napríklad rozvod manželstva alebo obnovenie spolužitia rodičmi maloletého.“).

45. Súd rozhodol o zverení oboch maloletých detí do osobnej starostlivosti matky. Pri rozhodovaní prihliadol ku zhodnému návrhu oboch rodičov, názoru maloletých detí, zisteného na pojednávaní, resp. prostredníctvom kolízneho opatrovníka ako aj ku stanovisku kolízneho opatrovníka maloletých detí a prokurátora. Všetci účastníci konania zhodne navrhli zveriť deti do osobnej starostlivosti matky (pokiaľ aj otec na začiatku konania navrhoval deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti, resp. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, v priebehu konania svoj postoj zmenil a navrhol zveriť deti do osobnej starostlivosti matke). Uvedená úprava osobnej starostlivosti bola súčasne v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. Znalčka v znaleckom posudku aj pri výsluchu na pojednávaní doporučila zveriť obe deti do osobnej starostlivosti matky, ktorá u detí vytvára pocity bezpečia, lásky a istoty. Vykonaným dokazovaním neboli v starostlivosti matky zistené žiadne nedostatky, ktoré by bránili zvereniu maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Súd si pritom opakovane v priebehu konania vyžiadal správy od školských zariadení, navštevovaných deťmi, pediatričiek detí, kolízny opatrovník opakovane prešetril pomery v domácnosti matky. Pediatričky maloletých detí hodnotili starostlivosť matky o deti z hľadiska ich zdravotného stavu ako primeranú, resp. veľmi dobrú, deti majú absolvované všetky potrebné vyšetrenia, povinné očkovania a matka dodržiava pokyny lekárov. Školské zariadenia hodnotili pozitívne spoluprácu s matkou, matka sa o deti zaujíma, zúčastňuje sa rodičovských združení, resp. individuálnych konzultácií, deti majú riadne zabezpečené školské pomôcky a uhradené platby súvisiace s návštevou školy. Kolízny opatrovník maloletých detí pri šetreniach v domácnosti matky zistil, že matka má vytvorené vhodné podmienky na riadnu starostlivosť o deti. Pokiaľ aj teda bolo otcom na začiatku konania poukazované na nevhodnosť výchovného prostredia matky, uvedené tvrdenia sa vykonaným dokazovaním nepreukázali.

46. V súlade so zhodným návrhom rodičov, kolízneho opatrovníka a prokurátora súd zveril zastupovanie a správu majetku maloletých detí v bežných veciach matke, ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti. Uvedené rozhodnutie bolo v súlade so záujmami maloletých detí.

47. V súlade so zákonným ustanovením § 36 ods. 1 v spojení s § 24 ods. 1 Zákona o rodine súd upravil aj vyživovaciu povinnosť otca voči maloletým deťom, teda určil výšku a počiatok platenia výživného a rozhodol o zameškanom výživnom. Súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí od podania návrhu na začatie konania, t. j. od 5. 9. 2013. Podľa zákonného ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine výživné možno zásadne priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Pokiaľ aj teda matka navrhovala priznať výživné späťne, od 6. 6. 2013, netvrdila, ani nepreukázala dôvody hodné osobitného zreteľa pre späťne priznanie výživného. Navyše, v júni 2013 rodičia maloletých detí ešte žili v spoločnej domácnosti, ku zániku ktorej došlo až na začiatku septembra 2013. Pri určovaní výšky výživného súd prihliadol, v súlade so zákonným ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine, na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného otca. Súd prihliadol aj ku skutočnosti, že matka maloletých detí sa od zániku spoločnej domácnosti rodičov o deti osobne stará, čím vyvažuje plnenie vyživovacej povinnosti vo finančnom vyjadrení osobnou starostlivosťou. Zohľadniac uvedené kritériá súd určil výživné v období od podania návrhu, t. j. od 5. 9. 2013, do 31. 12. 2013 na 120 eur mesačne na maloletú I. a na 100 eur mesačne na maloletého J.. V uvedenom období poberala matka len invalidný dôchodok a príjem z dohody o vykonaní práce v obchodnej spoločnosti IN Services s. r. o., v priemernej mesačnej výške 133 eur. Otec v uvedenom období poberal príjem z invalidného dôchodku ako aj príjem z vrátenia pôžičky poskytnutej obchodnej spoločnosti TDS-Holding Slovakia, spol. s r. o. v priemernej mesačnej výške 780,73 eura. V schopnostiach a možnostiach otca v uvedenom období preto bolo prispievať na výživu maloletých detí súdom určeným výživným. Keďže príjem matky, ktorá vyvažovala plnenie si vyživovacej

povinnosti voči deťom osobnou starostlivosťou, bol v uvedenom období nižší ako v nasledujúcich rokoch, väčšia časť vyživovacej povinnosti vo finančnom vyjadrení prislúchala otcovi. Určená výška výživného zodpovedala aj odôvodneným potrebám maloletých detí v uvedenom období. Súd pri určení výšky výživného v uvedenom období zohľadnil aj skutočnosť, že otec sa ešte s deťmi stretával, v súvislosti s čím mu vznikali aj výdavky na cestovné, zaplatil maloletému J. poplatok za školskú družinu, jednorazovo zakúpil školské pomôcky a obutie pre deti. V období od 1. 1. 2014 do 31. 8. 2017 súd určil výživné na maloletú I. vo výške 90 eur a na maloletého J. vo výške 70 eur, teda totožne, ako to bolo určené v nariadenom predbežnom opatrení. V uvedenom období vzrástli príjmy matky, ktorá, s výnimkou kratších časových období, v priebehu celého konania pracovala, pričom čistý príjem z každého pracovného pomeru dosahoval približne 430 až 450 eur mesačne. Okrem príjmu z pracovného pomeru boli matke vyplácané aj dávky sociálneho poistenia v prípade práceneschopnosti a ošetrovania detí. V období od 1. 1. 2014 (až doposiaľ) poberal otec príjem z invalidného dôchodku, ktorého výška v priebehu konania sa podstatným spôsobom nemenila a predstavovala od 200,80 eura až po aktuálnych 217,10 eura. Od 1. 7. 2013 otec vykonával funkciu konateľa obchodnej spoločnosti TDS-Holding Slovakia, spol. s r. o. bezodplatne. V roku 2014 mu bola vyplatená splátka pôžičky len v celkovej výške 364,80 eura, čo predstavovalo priemerný mesačný príjem 30,40 eura. Skutočnosť, že otcovi neboli v ďalších rokoch vrátené obchodnou spoločnosťou žiadne splátky pôžičky, mal súd preukázanú z účtovných dokladov obchodnej spoločnosti, v ktorých je evidovaná nezmenená výška záväzku voči spoločníkovi. S výnimkou uvedených splátok pôžičky súd nemal preukázané, že by z titulu spolovníctva v obchodnej spoločnosti otcovi boli vyplatené akékoľvek príjmy. V tejto súvislosti súd tiež poukazuje na to, že obchodná spoločnosť za roky 2013-2015 vykázala zisk v minimálnej výške (17 eur, 30 eur, 5 eur), za roky 2016 a 2017 vykázala stratu. Pokiaľ aj je v spoločnosti evidovaný majetok, z účtovných závierok spoločnosti ako aj z výpovede otca mal súd preukázané, že sa jedná v podstatnej časti o dlhodobé pohľadávky, ktoré sú predmetom vymáhania. Súd však pri posudzovaní schopností a možností otca nevychádzal z výšky ním reálne dosahovaných príjmov, ale z príjmov, ktoré by, vzhľadom na svoje schopnosti a možnosti, dosahovať mohol, a ktorých sa bez dôležitého dôvodu vzdal. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že otec vykonáva funkciu konateľa obchodnej spoločnosti bez nároku na odmenu, avšak zo samotných tvrdení otca vyplynulo, že činnosť konateľa vykonáva v rozsahu, ktorý mu znemožňuje vykonávať akúkoľvek inú prácu. Súd mal preto preukázané, že hoci je v schopnostiach a možnostiach otca vykonávať prácu, keďže tak reálne činí, bez dôležitého dôvodu sa vzdal príjmu z uvedenej práce. Súd pritom prihliadol aj ku skutočnosti, že otec vykonáva funkciu konateľa obchodnej spoločnosti bez nároku na odmenu dlhodobo, a to počas celého konania, t. j. 5 rokov. Je pritom potrebné uviesť, že plnenie si vyživovacej povinnosti je základnou povinnosťou rodiča, ktorá má prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča. Súd preto, prihliadajúc k poklesu schopnosti otca vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 55 %, vychádzal pri posudzovaní príjmu, ktorého dosahovanie je v jeho schopnostiach a možnostiach, zo sumy 45 % minimálnej mzdy. Príjem v uvedenej výške, spolu s príjmom z invalidného dôchodku, po odpočítaní sumy zákonom určeného životného minima na plnoletú osobu, zohľadniac skutočnosť, že otcovi nevznikajú výdavky v súvislosti s bývaním (keďže tieto, podľa tvrdení otca, v celom rozsahu uhrádza jeho priateľka), by otcovi umožňoval prispievať na výživu detí súdom určeným výživným. Navyše, sám otec navrhol, aby v období do 31. 1. 2017 bolo určené výživné vo výške určenej v nariadenom predbežnom opatrení, teda deklaroval, že minimálne do 31. 1. 2017 bol schopný výživné v uvedenej výške plniť. Od 1. 9. 2017 súd určil výšku výživného (zachovajúc jeho súhrnnú výšku na obe deti v sume 160 eur mesačne, keďže schopnosti a možnosti otca sa nezmenili) na maloletú I. v sume 100 eur, nakoľko, v súvislosti s nástupom na strednú školu mimo miesta bydliska, ktorá si vyžaduje ubytovanie na internáte a, navyše, aj platenie školného, výdavky na úhradu jej odôvodnených potrieb vzrástli a na maloletého J. v sume 60 eur mesačne, nakoľko na neho, v súvislosti so zmenou školského zariadenia na internátnu formu, naopak, výdavky mierne poklesli (pravidelná výška výdavkov na školu, vrátane internátu a celodennej stravy predstavuje 27 eur mesačne). V tejto súvislosti súd uvádza, že výdavok na školné pre maloletú I. považoval za odôvodnený, prihliadajúc k odbornému zameraniu školy a perspektíve ďalšieho vzdelávania a zamestnania maloletej. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že výdavky na maloleté deti zahŕňajú nielen výdavky na stravu a ošatenie, ale aj výdavky na školské potreby, pomôcky a poplatky so školou súvisiace, výdavky na mimoškolskú a záujmovú činnosť (u maloletej I. základná umelecká škola), na zdravotnú starostlivosť (obe deti sú dispenzarizované vo viacerých odborných ambulanciách, v súvislosti s čím užívajú aj pravidelne lieky), podiel na výdavkoch na bývanie. Pokiaľ aj maloletá I. vykonávala prácu na základe dohôd o brigádnickej práci študentov, z lustrácie v databáze Sociálnej poisťovne mal súd preukázané, že sa jednalo o jednorazový, resp. nepravidelný príjem, ktorý, aj vzhľadom na jeho výšku, je bez vplyvu na určenie výšky výživného. Už len okrajom súd k tvrdeniu advokátky matky, že otcovi ubudla vyživovacia povinnosť k dcére E. uvádza, že otec v

priebehu konania opakovane uviedol, že k zániku vyživovacej povinnosti došlo v roku 2012, t. j. ešte pred začatím tohto konania.

48. Zameškané výživné za obdobie od 5. 9. 2013 do 31. 8. 2018 vzniklo na maloletú I. v sume 3228,87 eura (pomerná časť za 26 dní mesiaca september 2013 v sume 104 eur, za mesiace október až december 2013 3 x 120 eur, za mesiace január 2014 až august 2017 44 x 90 eur a za mesiace september 2017 až august 2018 12 x 100 eur, spolu 5624 eur, od ktorých súd odpočítal zaplatené výživné v sume 2395,13 eura) a na maloletého Sebastiana v sume 2283,79 eura (pomerná časť za 26 dní mesiaca september 2013 v sume 86,67 eura, za mesiace október až december 2013 3 x 100 eur, za mesiace január 2014 až august 2017 44 x 70 eur a za mesiace september 2017 až august 2018 12 x 60 eur, spolu 4186,67 eura, od ktorých súd odpočítal zaplatené výživné v sume 1902,88 eura). Súd započítal na výživné úhrady otca vykonané dňa 6. 5. 2014 v celkovej výške 300 eur a dňa 21. 7. 2014 v celkovej výške 60 eur, spolu 360 eur, a to na každé z detí v sume 180 eur (keďže otec pri úhradách neuviedol, na ktoré z detí koľko plní a pri výsluchu tvrdil, že na každé z detí plnil rovnakou sumou) a úhrady, vymožené v exekúcii, vedenej na základe nariadeného predbežného opatrenia, v celkovej sume 3938,01 eura, a to vo výške 2215,13 eura na maloletú I. a vo výške 1722,88 eura na maloletého J., prihliadajúc ku vzájomnému pomeru výživného vymáhaného v exekúcii na každé z detí (90 eur mesačne na maloletú I. a 70 eur mesačne na maloletého J.). Zameškané výživné súd povolil otcovi, vzhľadom na výšku jeho príjmov, z ktorých vychádzal pri posudzovaní jeho schopností a možností, výšku zameškaného výživného ako aj skutočnosť, že výživné predstavuje platbu na úhradu bežných potrieb dieťaťa, splácať v splátkach, po 10 eur mesačne na každé z detí, splatných spolu s bežným výživným. Súd mal za to, že povolením splácania zameškaného výživného v splátkach nebude ohrozené uspokojovanie potrieb detí, nakoľko za obdobie, za ktoré zameškané výživné vzniklo, už bola výživa maloletých detí zabezpečená.

49. V súlade so zákonným ustanovením § 36 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 Zákona o rodine súd neupravil styk otca s maloletými deťmi, nakoľko rodičia styk upraviť nežiadali. Rovnako tak kolízny opatrovník maloletých detí navrhol styk otca s deťmi neupravovať.

50. V súlade so zákonným ustanovením § 36 ods. 1 v spojení s § 24 ods. 5 Zákona o rodine súd uložil matke, ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti, povinnosť pravidelne, jedenkrát mesačne, k poslednému dňu mesiaca, elektronickou formou informovať otca o podstatných záležitostiach týkajúcich sa detí, t. j. o zdravotnom stave, a to o lekárskech vyšetreniach a ich výsledkoch, o liečeniach a hospitalizácii, o školských výsledkoch, a to o prospechu a správaní a o záujmovej činnosti a mimoškolských aktivitách. Otcovi ako rodičovi prislúcha právo na pravidelné informácie o maloletých deťoch. Hoci aj v konaní bolo preukázané, že matka maloletých detí si uvedenú povinnosť čiastočne plnila, nečinila tak pravidelne a v dostatočnom rozsahu, o čom svedčí aj skutočnosť, že otec na neplnenie si informačnej povinnosti matkou upozornil kolízneho opatrovníka, výsledkom čoho bolo aj mediačné konanie dňa 10. 1. 2014.

51. Súd návrh otca na obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností zamietol, nakoľko nemal preukázanú jeho dôvodnosť. Podľa zákonného ustanovenia § 38 ods. 2 Zákona o rodine, dôvodmi pre obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností sú trvalo neusporiadaný spôsob života rodičov, nevykonávanie povinností vyplývajúcich z rodičovských práv a povinností rodičmi vôbec a nezabezpečovanie výchovy maloletého dieťaťa. Súd nemal preukázanú existenciu ani jednej z uvedených skutočností, ktoré sú predpokladom na obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností. Návrh na obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností otec dôvodil neposkytovaním informácií o deťoch zo strany matky, v dôsledku čoho si nemôže primerane plniť svoje rodičovské práva a povinnosti. Skutočnosť, že rodič si neplní, resp. plní v nedostatočnom rozsahu svoju informačnú povinnosť o maloletých deťoch, nemôže byť považovaná za neplnenie povinností druhého rodiča, v ktorého starostlivosti sa deti nenachádzajú. Navyše, otec si rodičovské povinnosti voči maloletým deťom plní, a to minimálne čiastočným plnením vyživovacej povinnosti, informovaním sa o deťoch. Pokiaľ ide o zabezpečovanie výchovy maloletého dieťaťa je potrebné uviesť, že výchovu dieťaťa nie je možné chápať len ako výkon osobnej starostlivosti o dieťa, keďže osobná starostlivosť je len jednou zo zložiek výchovy maloletého dieťaťa. Už len okrajom súd poukazuje na to, že otec, napriek výzve súdu, nekonkretizoval, vo výkone ktorého jednotlivého rodičovského práva má byť obmedzený.

52. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

53. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

54. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

55. V súlade so zákonným ustanovením § 52 Civilného mimosporového poriadku súd žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Súd nemal preukázané skutočnosti pre aplikáciu zákonného ustanovenia § 55 Civilného mimosporového poriadku (priznanie nároku na náhradu trov konania niektorému z účastníkov), keďže v konaní nebolo tvrdené, ani preukázané, že by to bolo s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (prihliadajúc najmä k druhu a predmetu konania, výroku rozhodnutia a pomerom účastníkov).

56. Súd uložil každému z rodičov povinnosť nahradiť štátu trovy konania vo výške 1-ice zo vzniknutých trov, čo zo sumy vo 33,20 eura (suma, ktorá bola vyplatená znalkyni z rozpočtových prostriedkov súdu na základe uznesenia zo dňa 28. 5. 2018, č. k. 10P/60/2013-601) predstavuje 16,60 eura. Vzhľadom na druh a predmet konania ako aj pomery oboch rodičov mal súd preukázanú dôvodnosť uloženia povinnosti na náhradu trov konania štátu každému z rodičov rovným dielom. V tejto súvislosti súd už len okrajom poukazuje na to, že oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ktoré bolo otcovi priznané uznesením zo dňa 28. 5. 2018, nemá vplyv na povinnosť účastníka na náhradu trov konania (priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov zbavuje účastníka, v zmysle zákonného ustanovenia § 49 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, len povinnosti zložiť predpoklad na trovy dôkazu). Prihliadajúc ku príjmovým pomerom rodičov, ako aj k výške priznanej náhrady trov konania štátu, súd určil rodičom dlhšiu ako zákonnú lehotu na splnenie uloženej povinnosti, a to lehotu 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.